

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 27 juni 2007
Agendapuntnr. 12

Datum 15 mei 2007
Bijlagen - behandeling inspraakreactie
- klimaatscenario's KNMI
- toelichtende memo
- concept-nota Waterkwantiteits-
beheer HHSK

Onderwerp Harmonisatie beleid aanvullende waterberging

1. Inleiding

De hoogheemraadschappen van de Krimpenerwaard en van Schieland hebben voor de fusie voor elk van de beheersgebieden beleid vastgesteld hoe moet worden omgegaan met de maatregelen die noodzakelijk zijn om de gevolgen op te vangen van de versnelde afstroming van neerslag ten gevolge van toename van het verharde oppervlak. Vanwege de verschillen in het vastgestelde beleid was er behoefte dit beleid te harmoniseren.

Tegelijkertijd kwam aan het licht dat een strikte toepassing van het principe "niet afwentelen" voor het gebied van de Krimpenerwaard bij de aanleg van verhard oppervlak tot veel zwaardere eisen zou leiden dan het geldende beleid. Dit zou een zware belasting vormen bij ruimtelijke ontwikkelingen, terwijl de waterhuishouding bij kleinschalige ontwikkelingen niet noemenswaardig zou worden beïnvloed. Ook bij de voorbereiding van het waterplan van de K5-gemeenten is de wens naar voren gekomen beleid vast te stellen voor dit knelpunt.

2. Voorstel

- In te stemmen met het de reactie op de ingediende zienswijze.
- De nota "Waterberging bij ruimtelijke ontwikkelingen" vast te stellen

3. Achtergrondinformatie

Het beleid in de bijgevoegde nota voorziet in voldoende waterberging in de situaties waarin dat noodzakelijk is, en in een praktische oplossing voor de situaties waarin beperkte bebouwing de waterhuishouding niet merkbaar beïnvloedt. Toepassing van het beleid van de standaardwaarde van de provincie van 10% in het (overwegend onbebouwde gedeelte van het) gebied van de Krimpenerwaard betekent in grote lijnen de voortzetting van het tot nu toe gevoerde beleid. In de overige gevallen worden de gevolgen voor de waterhuishouding volledig vastgesteld op een wijze, die aansluit bij de manier, waarop dat in het deelgebied Schieland werd toegepast.

Op de nota is één inspraakreactie binnengekomen. Deze zienswijze is met de behandeling van de ingebrachte aspecten opgenomen als bijlage. Omdat het voorgestelde beleid reeds voorziet in de naar voren gebrachte aspecten wordt voorgesteld de nota niet aan te passen.

In mei 2006 heeft het KNMI nieuwe klimaatscenario's gepresenteerd. In paragraaf 3 van de nota wordt op de consequenties hiervan ingegaan. In de bijlage is aanvullende informatie over deze klimaatscenario's vermeld en is een voorstel opgenomen voor de wijze, waarop we met deze scenario's zullen omgaan.

4. Motivering voorstel

De motivering van het beleid is opgenomen in de nota.

5. Gevolgen/consequenties

Financieel

Er zijn geen financiële consequenties voor HHSK

Personeel

Er zijn geen personele gevolgen. Als blijkt dat de ondergrens, die is gesteld aan de omvang van het verharde oppervlak, tot een onevenredige administratieve belasting zou leiden voor situaties waarbij de aanleg van verhard oppervlak van die omvang weinig kwaad kan, dan kan in het beleid voor die omschreven situaties worden versoepeld. Vooralsnog lijkt de ook door andere waterschappen gekozen ondergrens van 500 m² een bruikbaar optimum te zijn en is deze waarde in de nieuwe Keur opgenomen.

Juridisch/Risico's

Doordat er een verbod op de aanleg van een verhard oppervlak in de nieuwe Keur is opgenomen, die naar verwachting eind dit jaar zal worden vastgesteld, ontstaat er voor het deelgebied Krimpenerwaard een steviger basis voor het beleid met betrekking tot aanvullende waterberging bij toename van het verharde oppervlak.

6. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren

Het voorstel heeft op de gebruikelijke wijze ter visie gelegen en is, voorzien van een toelichting (zie bijlage) gepubliceerd op de website van HHSK.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris,

dijkgraaf,

mr. I.C.M. Baltus

mr. J.H. Oosters

Zienswijze beleid aanvullende waterberging

Zienswijze van de heer A.J. Duyndam, Bierhoogtweg 19b, 2761JH Zevenhuizen
Samengevat is zijn zienswijze:

1. De benodigde waterbergingsnormen zijn te laag, omdat er geen rekening is gehouden met de hogere neerslag in het gebied van Schieland.
2. Er zijn te veel uitzonderingen, waarbij kan worden volstaan met 10% waterberging. Hierdoor wordt de waterhuishouding van het omliggende gebied nadelig beïnvloed.
3. De waterbergingsnormen zouden gebaseerd moeten zijn op een bui van 100 mm/etmaal bij een bemalingscapaciteit van 18 mm/etm.

Beantwoording

1. Bij de bergingsrichtlijnen is zowel rekening gehouden met de KNMI-klimaatscenario's (middenscenario 2050 voor glastuinbouw en middenscenario 2100 voor stedelijk gebied) als het specifieke regenklimaat in Schieland en de Krimpenerwaard. In het westelijke en middengebied wordt in de periode van augustus tot en met november een neerslaghoeveelheid gemeten die 10% hoger ligt dan de bij waarnemingsstation De Bilt gemeten neerslaghoeveelheden. Dit verschil is bij het opstellen van de bergingsrichtlijnen ingecalculerd.
2. In het nieuwe beleid zijn de omstandigheden, waarbij kan worden voldaan met 10% aanvullende waterberging, door een toets op drie criteria (waaraan tegelijkertijd moet worden voldaan) ingeperkt. In het gebied van HHSK voldoen alleen Esse, Gans- en Blaardorp en grote delen van de Krimpenerwaard aan het criterium dat voor de gebiedseigenschappen geldt. In alle andere gebieden van HHSK wordt bij nieuwe ontwikkelingen apart getoetst op het criterium dat door de ontwikkeling de waterhuishouding van het betreffende peilgebied niet mag verslechteren. Deze gecombineerde eis betekent dat er voldoende waarborgen zijn dat de waterhuishouding niet achteruit gaat.
3. In het Nationaal Bestuursakkoord Water (afspraken tussen het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen op het gebied van waterbeheer) is bewust uitgegaan van een systematiek voor wateroverlast, waarbij als criterium de frequentie van de peilstijging is gekozen en niet de neerslaghoeveelheid. Belangrijk argument voor deze keuze is dat de neerslaghoeveelheid alleen niet bepalend is voor de peilstijging, die hiervan het gevolg is. Veel hangt af van de neerslag in de periode ervoor en ook de gevoeligheid voor de soort neerslag (kortdurende plensbui of de opeenvolging van buien) verschilt per gebied. Door wateroverlast uit te drukken in de herhalingstijd van de peilstijging wordt een zo goed mogelijk beeld van het werkelijke probleem verkregen.

Voorstel: De nota voorziet in de ingebrachte aspecten. Voorgesteld wordt geen aanpassing van de nota door te voeren.

Nieuwe klimaatscenario's KNMI

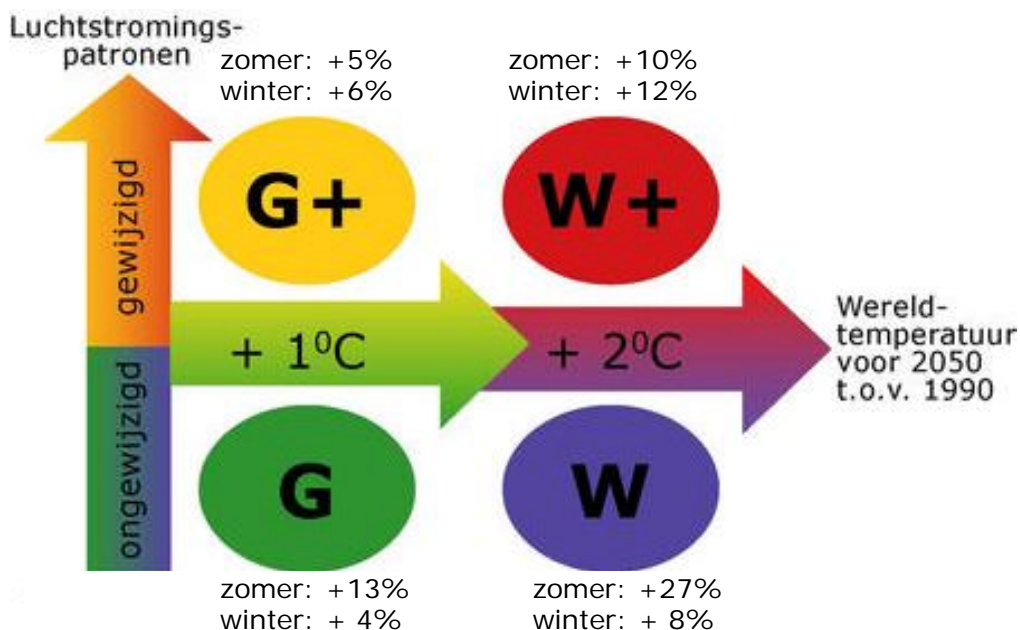
In mei 2006 heeft het KNMI nieuwe klimaatscenario's gepresenteerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een gematigd en een warm scenario en van het al dan niet wijzigen van luchtstromingspatronen. Hiermee ontstaan vier combinaties van klimaatomstandigheden (zie tabel), waarvan niet kan worden aangegeven welk scenario het meest waarschijnlijke is.

Legenda voor de KNMI'06 klimaatscenario's voor Nederland

Code	Naam	Toelichting
G	Gematigd	1°C temperatuurstijging op aarde in 2050 t.o.v. 1990 geen verandering in luchtstromingspatronen West Europa
G+	Gematigd +	1°C temperatuurstijging op aarde in 2050 t.o.v. 1990 + winters zachter en natter door meer westenwind + zomers warmer en droger door meer oostenwind
W	Warm	2°C temperatuurstijging op aarde in 2050 t.o.v. 1990 geen verandering in luchtstromingspatronen West Europa
W+	Warm +	2°C temperatuurstijging op aarde in 2050 t.o.v. 1990 + winters zachter en natter door meer westenwind + zomers warmer en droger door meer oostenwind

Gevolgen voor wateroverlast

Voor wateroverlast is niet zozeer de verandering van de neerslaghoeveelheden voor een geheel seizoen van belang, maar de verandering van de neerslaghoeveelheden in korte tijd (tot enkele dagen). De waarden van deze neerslagwijziging is weergegeven in de volgende figuur. De neerslagtoename volgens het "oude" middenscenario 2050 bedraagt 10%.

Uit de figuur blijkt dat de toename bij drie van de vier nieuwe scenario's rond of iets onder het oude middenscenario liggen. Bij scenario W ligt de zomerneerslag duidelijk hoger dan het oude middenscenario (27% toename i.p.v. 10%). Omdat de kans dat dit scenario uitkomt niet bekend is, is er op dit moment geen aanleiding de klimaatscenario's bij te stellen, waarop volgens het geldende beleid de eisen zijn gebaseerd, die wij bij de aanleg van verhard oppervlak (klimaatscenario 2050 wordt toegepast bij glastuinbouw) aan derden stellen. Het feit dat de kans bestaat dat de zomerneerslag veel intensiever wordt dan waarmee nu rekening wordt gehouden, bevestigt wel dat het belang van het huidige beleid voor bebouwde gebieden de oplossing vooral te zoeken in berging en minder in extra bemalingscapaciteit. Bij kortdurende, intensieve neerslag is de aanwezigheid van berging namelijk veel effectiever dan extra bemalingscapaciteit. De noodzaak tot de aanleg van robuuste watersystemen wordt met deze informatie bevestigd. Daarnaast is bijvoorbeeld het centrum van Rotterdam veel gevoeliger voor een toename van de neerslag van zomerse onweersbuien dan de Krimpenerwaard.

De nieuwe verwachtingen voor de wijziging van neerslaghoeveelheden voor het jaar 2100 geven een vergelijkbaar beeld. Ook hierbij bestaat er momenteel geen aanleiding de eisen aan derden (klimaatscenario 2100 wordt toegepast bij stedelijk gebied) bij te stellen. De nieuwe klimaatscenario's staan geheel los van het feit dat in een brede kuststrook in de nazomer en het najaar hogere neerslaghoeveelheden worden gemeten. Met dit verschijnsel zullen we dan ook rekening blijven houden voor het gehele gebied van Schieland en het peilgebied Krimpen in de Krimpenerwaard.

Gevolgen voor droogte

De gevolgen van de nieuwe klimaatscenario's voor droogtesituaties zijn complexer en nog niet geheel in kaart gebracht. In de eerste plaats ontstaat de meeste droogteschade door uitdroging van de grond ondanks het feit dat het oppervlaktewaterpeil kan worden gehandhaafd. Als de droogte zodanige vormen aanneemt dat de toepassing van beregening toeneemt, ontstaat wel een duidelijk grotere vraag naar oppervlaktewater. Of dit zal gebeuren is op dit moment nog moeilijk te overzien.

De gevolgen voor de beschikbaarheid van zoet aanvoerwater in droge situaties, die in het beheersgebied vooral wordt bepaald door de Rijnaafvoer (die sterker het karakter van een regenrivier zal krijgen), is op dit moment veel moeilijker te overzien, omdat deze afhangt van de klimaatontwikkeling in het gehele stroomgebied van de Rijn. Rijkswaterstaat doet hiernaar, als trekker van de Regionale zoetwaterverkenning, een beperkt onderzoek. Als de resultaten hiervan daartoe aanleiding geven zal hierover apart aan uw college worden gerapporteerd.

Toelichting nota "Waterberging bij ruimtelijke ontwikkelingen"

Indien landbouwgronden worden ontwikkeld tot stedelijk gebied of glastuinbouw, zal de neerslag die op het verharde oppervlak valt, veel sneller tot afstroming komen naar de sloten en singels. Om te voorkomen dat dit tot grotere peilstijgingen leidt, hadden de hoogheemraadschappen van de Krimpenerwaard en van Schieland beleid opgesteld welke maatregelen bij een dergelijk bestemmingswijziging noodzakelijk zijn om de waterhuishouding niet nadelig te beïnvloeden. Dit betekende dat bij de ontwikkeling, afhankelijk van de omstandigheden, een bepaald percentage aanvullende waterberging moest worden gegraven.

Nu de waterschappen met elkaar zijn gefuseerd is het van belang over dit onderwerp beleid vast te stellen.

Bij dit beleid zijn de volgende aspecten van belang:

- De benodigde maatregelen zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat het nieuwe grondgebruik aan de normen voor wateroverlast bij neerslag voldoet. Deze normen zijn vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water. Daarnaast mag, volgens de principes van Waterbeheer 21^e eeuw (WB21), de waterhuishouding van het omliggende gebied niet verslechteren ("niet afwentelen"). Afhankelijk van het nieuwe grondgebruik (glastuinbouw, bedrijfsterrein of woningbouw) en de waterhuishoudkundige omstandigheden in het betreffende gebied kan de hoeveelheid aanvullende berging worden vastgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met de toekomstige neerslagontwikkelingen, zoals die door het KNMI zijn opgesteld.
- In sommige omstandigheden (zeer kleinschalige ontwikkelingen in een overwegend onbebouwd blijvend weidegebied) zouden de in het vorige onderdeel genoemde aspecten tot relatief zware eisen leiden, terwijl de feitelijke verslechtering van de waterhuishouding marginaal is. Om dergelijke ontwikkelingen niet onnodig te belemmeren is voor deze categorie een standaardwaarde voor de benodigde aanvullende waterberging vastgesteld.

Samenvattend betekent het nieuwe beleid het volgende:

1. Aan ontwikkeling die een toename van het verhard met een verhard betekenen van minder dan 500m², worden geen waterbergingseisen gesteld.
2. Bij ontwikkelingen die een toename van het verharde oppervlak betekenen van minder dan 5 ha en die zijn gelegen in een overwegend onverhard blijvend weidegebied dat ruimschoots aan de normen voor wateroverlast voldoet, kan worden volstaan met het graven van een aanvullende waterberging van 10% van de netto toename van het verharde oppervlak.
3. Bij de overige ontwikkelingen wordt aan de hand van de eigenschappen van het gebied vastgesteld hoeveel aanvullende waterberging benodigd is.

Alle in deze toelichting vermelde criteria zijn nader omschreven in de nota "Waterberging bij ruimtelijke ontwikkelingen". Bij de toepassing zijn deze criteria bindend.